

§. 19. His igitur sic prælibatis ipsam considerabimus Confusionem Lingvarum, & primò quidem ejus causam efficientem, quæ non fuit aër Borsippæ, neque ipsa natura, aut ipse homo, ut alii volunt, sed Deus Ter Opt. Max. fuit autor & causa efficiens hujus confusionis. Sic enim ejus Cancellarius Moses hac de re scribit Gen. IX. 6. 7. 8. 9. Dixit יהוה Dominus: En populus unus &c. Age descendamus & confundamus labium eorum &c. Dispersit itaque Dominus &c. Propterea vocavit nomen ejus Babel, quòd illic confudisset labium universæ terræ. Quibus verbis disertè Deo hujus rei causa adscribitur.

§. 20. Sunt tamen nonnulli, qui dicunt, Deum in Lingvarum confusione usum fuisse hominibus, tanquam causis instrumentalibus Physicè concurrentibus ad confusionem lingvarum. Qui verò hoc defendunt, sententiam suam non eodem, sed variis admodum explicant modis, quos prolixè enarrat Buxtorf. in Dissert. 2. & postmodum etiam refutat, quapropter ea nolumus repetere. Alii Deo socios seu causas Medias intervenientes adjungunt, dicentes, Deum 70. Angelos adhibuisse, & cum eis confusionem effecisse 70. lingvarum, postea unicuique populo horum unum præfecisse. Et fundamentum, ut apparet, hujus suæ sententiæ ponunt in eo, quòd Deus unicus, in plurali numero, veluti colloquens & consultans cum aliis, dicit: Descendamus & confundamus labium eorum. Inter quos præprimis est Paraphrastes Jonathan, in translatione v. 7. & 8. cap. XI Gen. & R. Elieser in Pirke, cap. 24. Quam interpretationem etiam ex Patribus Christianis arripuit Origenes Homil. 11. super Num. nec non Augustinus Lib. 16. de C. D. cap. 6. qui tamen dubitanter & hæsitanter omnia profert.

§. 21. Verùm nulla hîc Angelorum, tam in Decreti divini, quàm in ejus Exeqvutionis expositione, sed solius יהוה Dei fit mentio. Neque opus hoc Lingvarum Confusionis est opus Angelorum, sed opus Dei, & quidem tale, in quo nullo modo videtur ministeriali Angelorum opera esse usus. Ita etiam, cum simile ferme opus, dum lingvarum donum infundebar hominibus Deus in die Pentecostes olim in Apòstolis operatus esset, non legimus, Angelorum operâ id effectum dedisse Deum, sed in momento & miraculosè planè, atq; adeò immediatè Spiritum S. esse operatum. Deinde si Angelos alloqvutus fuisset, tum quasi æquales Deo hîc

B

intro-